

Csűry István: *Célra igazító jegyzetek.*

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület kiadása, Nagyvárad 2010, 208 old.

Korszerű válaszok 21. századi keresztyéneknek*

A hitetlenségből eredő, elutasító magatartás nem változott kétezer év alatt sem, csak a kérdésfeltevés: Miért engedte meg Isten? Hol volt Isten? Miért ilyen szívtelen? Mindannyian ismerjük ezeket az időről-időre elhangzó, folyton megújuló vádakokat.

Bizonyára velünk is megtörtént már, hogy ki-kicsúszott a szánon egy-egy számonkérő kérdés. Az is lehet, hogy tele vagyunk kérdésekkel, kérdőjelekkel és folyton kérdezzük Istent. Talán nem katasztrófákkal, tragédiákkal, áldozatokkal kapcsolatban, hanem saját életünk hullámvölgyei kapcsán és idején. Talán időnként nagyon is provokatív és vádló kérdések ezek, tele meg gondolatlansággal, szeretetlenséggel, értetlenséggel, egészen a gyűlöletig.

Máskor talán úgy kérdezzük, mint Nikodémus: lelkünkben titkon Krisztushoz lopózunk és várjuk a válaszait. Valami odairányítja lépteinket hozzá. Talán éppen ez az első titkos lelki küldetésünk, lopózásunk Őhozá. Talán még nem a „biztos ismeret”, csak egy érzés vezet hozzá.

Aztán ott vannak a belső imakamráinkban elrebegett, eldadogott kérdéseink, és ott az istentiszteleten, a gyülekezeti közösségben, lelkünkben megülő kérdések, melyekre keressük és várjuk a személyes, nekünk szóló isteni választ az Igéből. Legyen az írott, hirdetett vagy éppen kiábrázolt.

Az elutasító ember vádolja Istent. Kérdése is csupán választ sem váró vád.

Egyfajta ostorcsapásnak szánt kétkedő és bántó szó. Egyfajta negatív bizonyágtétel, a hitetlenség tanúsága az övé: nem hiszek benned, nem kellesz nekem, nincs szükségem rád!

A kereső, töprengő, lelkileg érzékeny ember ezzel szemben úgy kérdez, hogy valóban szüksége is van a válaszra. Mintegy készíti a lelkét, s lelkében a helyet az isteni válaszra. Nem távolodni, hanem közeledni akar Hozzá. Talán még nem is tudja, hogyan és hol keresse, de boldogan tesz tanúságot, amikor rádöbben, hogy Isten eddig is vele volt. „Isten járt előttem”, „Hallom, ahogy lelkemben lépked” – írja egyik nagy keresőnk, Ady Endre.

Miért mondtam el mindezt? Egy olyan publicisztikai válogatást tartalmaz Csűry István kötete, amelyben ott vannak a 21. század emberének kérdései, féltelmei, aggodalmai, élethelyzetei. A bennünket érő hatások, veszélyek.

* Elhangzott 2010. április 25-én, a Nagyvárad-újvárosi református templomban tartott könyvbemutatón, a *Festum Varadinum* nyitónapi istentiszteletén.

Ebben a könyvben rólunk van szó, magunkra ismerhetünk benne. Kérdéseinkre, tévútjainkra, életünket befolyásoló tényezőkre. Arra a sok-sok kérdőjelre, amelyek ott tornyosulnak, sokszor valósággal fölénk nőve; kezeinket, gondolatainkat szellemi gúzsba kötve, megbénítva.

A világ általában nagyon korszerűtlennek tartja az egyházat, azon belül is a történelmi egyházakat. Ez a kötet azonban arról is tanúskodik, hogy a modern világ modern eszközeivel körülvelt emberének ugyanúgy szüksége van Istenre, mint például 100–150 évvel ezelőtt. Másrészt a rohanó ember cseppet sem kell tartson attól, hogy Isten nem tartja vele az iramot... Harmadrészt pedig a mi modern problémáinkra a történelem Urának megvannak a maga korszerű válaszai...

A szerző lelkipásztor, lelkigondozó, aki nem áll meg a probléma feltárásánál, hanem továbblép: „céla igazít”. Mutatja az irányt. Azt az irányt, amit ő maga is Krisztusától kapott. Az útbaigazított ember tanúságtételét tartalmazzák ezek az írások. A szerző nem a válaszra mutat rá, inkább magára a Válaszadóra.

„Töltünk és célzunk” jelleget öltött világunkban megláttat velünk, olvasókkal egy másik célt. Mégpedig azt, hogy ahol előtérbe kerül Isten szava, ott megfordul ez a torz szemlélet. Ez a kötet azzal lesz teljes, hogy az emberi kérdéseinkre ott rejlenek benne Isten válaszai. Vagy, ha nem is minden esetben maguk a válaszok, de a Válaszadó mindenképpen. Irányt, eligazítást, célramutatást kapunk tehát kérdésekkel teli keresésünkre.

A céla igazítás mellett a kötet másik erőssége a hitelesség. Hiszen, bár szinte kizárólag politikai értelemben vett hitelességi és bizalmi válságról hallhattunk az elmúlt évek során, mégis – a szerző szavait kölcsönözve: „Gyakran félünk attól, hogy azok az intézmények, amelyek a közösséget jelentik, nem fognak megfelelni hivatásuknak. Láttuk tönkremenni a ta-

nyavilágot, a faluközösségeket, a történelmi pártokat és talán veszélyben vannak a történelmi egyházak is.” (A magányról.)

A kötet hitelessége abban rejlik, hogy a szerző valósággal beszélget velünk. Nem félvállról és nem magas lóról, hanem a lelkigondozó közvetlenségével, közelségéből, mintha csak szemben ül-nénk egymással és megbeszelnénk a „világ baját”, de nem csupán azt, hanem személyes gondjainkat is.

Mégsem a közvetlenség, a szerző személye, lelki alkata, az olvasóval való közös vívódása és töprengése az, ami igazán hitelessé teszi ezt a könyvet, hanem a harmadik személy bekapcsolódása, jelenléte. Aki ugye ott van, ha ketten, hárman – ez esetben szerző és olvasó – egybegyűlnek az Ő nevében... A szerző egy adott ponton visszalép és átadja a terpet, átadja a szót Istennek. Céla igazít. Onnan már Isten beszélget az olvasóval.

A szerző egyházkerületünk egyik legtermékenyebb lelkész-közírója. 13 éven át egyházkerületi gyülekezeti lapunk főszerkesztője. Írásai jól ismertek a partiumi, erdélyi és az anyaországi nyomtatott és internetes, egyházi és világi sajtóban. „A négygyermekes családapa, az erdélyi magyar lelkipásztor, püspök, egyetemi tanár, töprengő értelmiségi, népünk nyomorúságaival nap mint nap szembesülő hívő református ember tapasztalatai sejlenek fel” a kötetben – írja mindenre kiterjedő előszavában Wagner Erik lelkipásztor, aki egyben a kötet szerkesztője is.

Kiknek szól ez a kötet? Kik fogják érdeklődéssel és haszonnal forgatni? Magyarán: kikből tevődhet ki a könyv célközönsége? Véleményem szerint azokból, akik kérdezik Istent és őszinte, nyitott szívvel várják is a választ.

Akiknek lelkében, imáiban ott vannak, akár megfogalmazva, vagy éppen szavakba sem öntve az Isten iránti kérdéseik.

Akik lelki szegények: éhezik életükben Isten igéjét, közelségét, áldott munkálkodását.

Akik a kor divatos önmegvalósítása helyett átengedik életüket Istennek, hogy Ő építse fel őket „lelki házzá”.

Fábián Tibor

Recensio

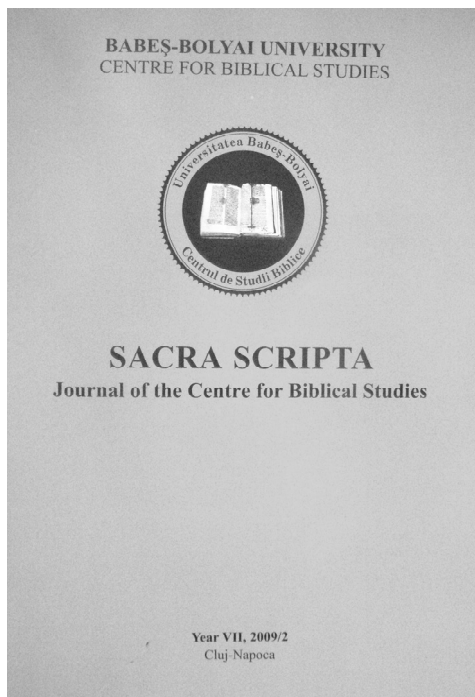
Sacra Scripta. Journal of the Centre for Biblical Studies.

7. évf., 2–2009. szám, ISSN 1584-7624. 113 old.

A Kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem Bibliai Tanulmányi Központja szakfolyóiratának 2–2009-es számában elmélyedve öt tanulmányra bukkantunk, amelyeket ismertetőik követnek: három új doktori dolgozat bemutatása, valamint két új kiadvány ismertetése. Utóbbiak közül leginkább érdekelheti az RSZ olvasóit a 2008-ban megjelent *Héber nyelvtan* kötet. A Molnár János által írt egyetemi jegyzet második és bővített kiadását a BBTE vállalta magára. Recenzióját Adorjáni Zoltán végezte el.

A tanulmányok német nyelven jelennek meg, szerzőik hazaiak és külföldiek, 2/3 arányban.

Johannes Klein (evangélikus lelképásztor, Fogaras) a teremtés és bűnbeesés kérdését feszegeti *A jó és a rossz ismerete, mint a teremtéssel szemben haladó eszme. 1Mózes 1–3 egymás mellé állításának távlata* c. dolgozatában. Erdélyi szász tudósunk abból indul ki, hogy a Teremtés könyve első három fejezetének összehangolt mondanivalója korábbi irodalmi alkotások sorba állítása révén alakult ki. Alapkérdése a bűnbeesés és ennek megbüntetése. Szerinte ez arra enged következtetni, hogy Istennek félténie kellett a maga istenségét az embertől, de arra is, hogy az ember, amennyiben bűnbe eshetett, nem volt kezdettől fogva tökéletes. A paradicsomból való kiűzetést túlméretezettnek tekintti, mert lekicsinyli az engedetlenség (természetesen Gunkelre hivatkozik, aki ezt

„Kindersünde”-nek, gyerekcsínynek minősíti). A büntetést pedig úgy tekinti, mint ami Isten részéről az ultima ratio eszközehez való folyamodás. A Teremtőnek azonban mégsem sikerül a bűn feltartóztatása, csupán ennek kiutasítása a paradicsomból. Az egyéni szövegértelmezésre és főképp a német nyelvű teológiai irodalomra támaszkodó dolgozat véleje az a felismerés, hogy az ember annak látja hasznát a paradicsomon kívül, ami lehetővé tette a bűn betörését, és ez a jó és a rossz felismerése. E munka olvasása